

Olay ve Olgular – Başvuran, 2005 ve 2007 yılları arasında, yedi cinayet ve cinayete teşebbüsle suçlanmış ve suçların Çek Cumhuriyeti’nde işlendiği iddia edilmiştir. 2006 yılının Aralık ayında ve 2007 yılının Mart ayında, Slovak mahkemesi tarafından başvuran için iki kez Avrupa tutuklama emri çıkarılmıştır. Bunun üzerine, Çek mahkemeleri, Avrupa tutuklama emri gereğince, başvuranın davasının Slovakya’da görülmesine razı olmuşlardır. Başvuran, 2 Şubat 2007 tarihinde, *habeas corpus* duruşmasının ardından, tutuklanmıştır. Duruşmada, hem başvuran hem de iddia makamı, karara itiraz etmek istediklerini sözlü olarak belirtmişlerdir. Bölge mahkemesi, 12 Şubat 2007 tarihinde, başvurayı veya avukatını dinlemeden savunma makamının itirazını reddetmiştir. Söz konusu karar, tutuklama kararının savunma makamına tebliğ edilmesinden önce, dolayısıyla başvuranın temyize ilişkin dayanaklarının yokluğunda alınmıştır. Aynı kararda, bölge mahkemesi, iddia makamının itirazını kısmen kabul etmiştir. İddia makamı tarafından başvuranın tutukluluk süresinin altı aya uzatılması yönünde yapılan talebin ardından, bölge mahkemesi, 10 Temmuz 2007 tarihinde, başvuranın avukatlarını dinlemeden talebi kabul etmiştir. Başvuran, 18 Temmuz 2007 tarihinde, 10 Temmuz 2007 tarihli karara ilişkin ara temyiz talebi içeren yazılı görüşlerini sunmuş ve daha sonra bizzat kendisinin dinlenmesini talep etmiştir. Bölge mahkemesi, 25 Temmuz 2007 tarihinde, ara temyizi reddetmiştir. Bunun üzerine, başvuran, *diğer şeylerin yanı sıra*, 2 Şubat 2007 tarihinde çıkarılan karar doğrultusunda tutuklanmasının, 1957 tarihli Suçluların İadesine Dair Avrupa Sözleşmesi uyarınca hususilik kaidesini ihlal ettiğini ve tutukluluk süresinin uzatılmasına yönelik verilen kararın, Sözleşme’nin 5 § 4 maddesi uyarınca sahip olduğu hakları ihlal ettiğini ileri sürerek, Anayasa Mahkemesine şikâyetle bulunmuştur.

Ancak, şikâyetleri kabul edilemez olarak beyan edilmiştir.

Hukuki Değerlendirme – Madde 5 § 4: Usuli hakkaniyet gerekliliği, Sözleşme’nin 5 § 4 maddesi uyarınca, usulün adli bir niteliği olmasını ve ilgili özgürlüğün kısıtlanmasının türüne uygun olarak güvence sağlamasını gerektirmektedir. Özellikle, taraflar arasında “silahların eşitliği” ilkesinin sağlanması için, yargılamalar çekişmeli olmalıdır. Başvuranın davasında, 2 Şubat 2007 tarihli tutuklama kararına neyin sebep olduğuna ve iddia makamı tarafından yapılan bir başvuru olduğu göz önüne alındığında, başvurana bir kopyasının tebliğ edilmediğine ilişkin Hükümet görüşünün ve Anayasa Mahkemesinin tespitlerinin tutarsız olduğu görülmüştür. Ancak durum ne olursa olsun, davaya hazırlanmaları için başvuranın avukatlarına tanınan süre kısıtlı olmuştur.

Ayrıca, başvuranın, hukuka uygun bir şekilde hayatını sürdürmeye ve kovuşturma açısından katılım sağlayacağına yönelik vermiş olduğu yazılı taahhüt, ulusal mahkemelerce dikkate alınmamıştır. Bölge mahkemesinin temyizlerle ilgili olarak karara varmasından önce başvurana ait görüşlerin ilk derece mahkemesine ulaşmadığı görülürken, görüşün şahsi niteliği, hususilik kaidesine ilişkin hususların karışıklığı ve 2 Şubat 2007 tarihli tutuklama kararı hariç olmak üzere itiraz edilen tüm kararların başvuran veya avukatının yokluğunda alınmış olması dikkate alındığında, Mahkeme, başvuranın tutukluluk süresinin uzatılması yönündeki karara ilişkin sonraki ara temyiz sözlü olarak görülmesinin uygun olacağı kanısına varmıştır. Tutuklama kararının, 2 Şubat 2007 tarihinde tutukluluk durumuna ilişkin gerçekleştirilen duruşmada “gerekçesiyle [arkasında] ve mevcut hukuk yoluna ilişkin

yönergelerle birlikte” verilmesine rağmen, söz konusu duruşmanın deşifre metninde gerekçe yer almamıştır. Bu nedenle, başvuranın uygun bir şekilde itiraz edebilmesi için, normal olarak yazılı kararın tebliğ edilmesi ni beklemesi gerekirdi. Karar ve iddia makamının yazılı ara temyizi, sözlü olarak bildirilen temyize ilişkin bir karara varılmadan önce başvurana tebliğ edilmediği için, başvuranın temyiz hakkının etkili bir şekilde kullanımı, uygulamada sadece resmi bir hukuk yoluna dönüşmüştür. Ayrıca iç hukuk mahkemeleri, başvuranın, tutukluluğuna ve tutukluluk süresinin uzatılmasına ilişkin kararlara yönelik yaptığı itirazları değerlendirirken, hususilik kaidesi uyarınca tutulma işleminin yasaya uygunluğuna ilişkin önemli görüşü dikkate almamıştır.

Yukarıda belirtilen tüm unsurların ışığında, Mahkeme, 2 Şubat 2007 tarihli tutuklama kararı hakkındaki ara temyizle ve 10 Temmuz 2007 tarihli tutukluluk süresinin uzatılmasına ilişkin kararla ilgili olarak, başvuranın, Sözleşme’nin 5 § 4 maddesinin anlamı dâhilinde, tutulma işleminin yasaya uygunluğu hakkında inceleme yapılmasına yönelik yargılamalardan yoksun bırakıldığı sonucuna varmıştır.

Sonuç: ihlal (iki oya karşılık beş oyla)

41. madde: Bir ihlalin bulunduğuna yönelik varılan sonuç, manevi zarar açısından yeterli adil tazmin teşkil etmiştir.

(bk. ayrıca: Černák / Slovakya (k.k.), [67431/01](#), 1 Mart 2005; Michalko / Slovakya, [35377/05](#), 21 Aralık 2010; Lutsenko / Ukrayna, [6492/11](#), 3 Temmuz 2012, [154 No.lu Bilgi Notu](#))